

8. Резолюція комісії НКО в справі перевірки роботи на мовному фронті в питаннях термінології // Мовознавство. -1934. -Ч. 1. -С. 17-21.

НАЦІОНАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ – АКТУАЛЬНЕ ПИТАННЯ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ЖУРНАЛІВ

Доп. – ст. викл. Ничик Л.А.

Проблема духовності є особливо актуальною для Української держави, яка ввійшла в ХХІ століття незалежною, соборною. Перед нею стоїть завдання – розбудова всіх галузей і ланок важливих для життєдіяльності країни. Шлях національної консолідації, формування нової суспільної солідарності в Україні перекривають як ідеологічна спадщина тоталітаризму, так і гострі соціальні протиріччя. Цементуючою субстанцією для України є національна ідея. У своїх державотворчих пориваннях українське суспільство має розраховувати на національну ідею як на спосіб самоусвідомлення своєї унікальності серед інших націй і народів світу. Національна ідея має бути об'єднуючою. Вона покликана згуртовувати навколо себе як український етнос, так і представників усіх інших етносів, які живуть на території України.

Національна ідея є необхідною у суспільстві, бо координує його, а своє практичне втілення вона знаходить через механізми освіти, від якості та впливовості якої залежить духовний, моральний, культурний, інтелектуальний рівень народу, ставлення до нього у світі. Тому особливої ваги у розбудові держави набуває система освіти, яка, на думку П.Щербаня, "... є тією силою, яка робить громадян спроможними компетентно й відповідально брати участь у житті суспільства" [4;12]. А це можливо лише за умов відродження національної системи освіти.

Фундаментом, методологічно-філософською основою, найважливішим засобом та джерелом формування характерів громадян, органічним компонентом усіх ланок та всіх форм системи освіти є національне виховання. В Україні, як і в інших країнах світу, історично склалася своя система виховання, яка максимально

враховує національні риси і самобутність українського народу. Адже нація – це, насамперед, система, сукупність різноманітних природних (біологічних, психічних) історично зумовлених ознак, тобто психології, характеру, інтелекту певної культурно-історичної спільності людей. Г.Ващенко вважає, що “націю творять спільне походження, або спільність крові, спільність території, спільна мова, спільна культура й традиції і свідомість своєї окремоті” [1: 97].

Видатні вчені світу здавна визнають, що виховання має яскраво виражений національний характер. К.Ушинський часто вживав термін “англійське виховання”, “німецьке виховання”, “російське виховання” тощо. В.Сухомлинський настійно пропагував ідею національного самовизначення учнів у процесі навчання виховання.

Дійсно, людини взагалі, тобто без національної приналежності, немає, а є француз, росіянин, українець і т.д. Без життєтворчих, духовнотворчих національних факторів (рідної мови, моральних норм, традицій, звичаїв) загальнолюдський фактор (у абстрактному вигляді) не може повноцінно існувати ні в культурі взагалі, ні у вихованні зокрема. Таким чином, відродження національної системи виховання є дуже важливим завданням, яке стоїть перед освітянами України. За період незалежності Української держави було створено ряд документів з цього питання, тобто проблема національного виховання певною мірою опрацьована на державно-програмному рівні. Так, у Державній національній програмі “Освіта” (Україна XXI століття) визначені стратегічні завдання і головну мету національного виховання, пріоритетні напрями та шляхи його реформування. На виконання програми було розроблено “Концепцію національного виховання”, яку схвалила Всеукраїнська педагогічна рада працівників освіти 3 червня 1994 року. Через два роки (28 лютого 1996 року) колегія Міністерства освіти України затвердила “Концепцію виховання дітей та молоді у національній системі освіти”. Слідом за цим науково-педагогічна громадськість розробила альтернативні проекти: “Концепція національного виховання” та “Концепція сучасного українського виховання”.

Поява такої кількості концепцій національного виховання свідчить про неабиякий інтерес громадськості до цієї проблеми. Пошук оптимального її розв'язання відбувається на теоретичному рівні.

Національне виховання є тим питанням, яке знаходиться в центрі уваги вітчизняної педагогічної журналістики, що є цікавим явищем громадсько-педагогічного життя нашої країни, бо "...через засоби масової інформації поширюються найрізноманітніші знання в галузі українознавства – від вивчення української мови до освоєння і опрацювання складних проблем вітчизняної історії, традицій українського народу" [3; 8]. Безперечно, динамічні процеси перетворення, що відбуваються в Україні, докорінно змінили розуміння ролі та функцій сучасних ЗМІ. Раніше не без їх участі відбувалися катастрофічні для національного існування народу перекося у масовій свідомості. Отож, нині "система масової комунікації, незважаючи на різні платформи і напрями, має виражати засади загальнолюдських вартостей, політичного плюралізму, сприяти розкриттю творчого потенціалу громадянського суспільства" [3; 9].

Систему засобів масової інформації представляють друковані та електронні ЗМІ. З появою електронної журналістики дехто прогнозував занепад друкованої. Але цього не сталося бо, на думку І. Михайлина „... кожна з підсистем виконує в системі журналістики свою, пов'язану з її специфікою функцію, обслуговує цілком визначені суспільні потреби в інформації" [2; 62]. Однією з підсистем є преса, яка виконує аналітичну, роз'яснювальну роль. Загальна кількість періодичних видань в Україні у 2000 році становила понад 10 тисяч, а у 2003 році – біля 16 тисяч. Тобто спостерігається тенденція до збільшення періодики, що підтверджує факт розвитку в Україні власної інформаційної індустрії, однією з галузей якої є преса.

Специфіка педагогічних журналів, що поряд з іншою педагогічною літературою є джерелом наукової інформації для спеціалістів, полягає в тому, що вона безпосередньо і активно впливає на суспільну свідомість, забезпечує оперативний зв'язок з читачем. Педагогічна преса сучасності вбирає в себе науковий

потенціал вітчизняних педагогічних діячів, акумулює і концентрує передові педагогічні ідеї, погляди, положення.

Фахівці з педагогіки: вчителі, директори шкіл, викладачі вузів звертаються у процесі своєї діяльності до педагогічних журналів, а їх в Україні біля 100 видань. Умовно їх можна поділити на загальнодержавні (наприклад, „Світ знань”, „Освіта управління”, „Обдарована дитина” тощо) та регіональні (наприклад, „Освіта Луганщини”, „Вісник Вінницького політехнічного інституту”, „Науковий вісник Волинського держуніверситету” т.д.); загальнотеоретичні педагогічні (наприклад, „Рідна школа”, „Палітра педагога”, „Освітянські відомості”) та вузькогалузеві (наприклад, „Медична освіта”, „Іноземні мови”, „Історія в школі”, „Мовознавство”, „Дефектологія”, „Зарубіжна література”). Переважна більшість педагогічних журналів видається українською мовою (наприклад, „Директор школи”, „Дивослово”, „Урок Української”, „Шкільна бібліотека”, „Педагогіка толерантності” інші), проте є й російськомовні видання: „Воспитание школьников”, „Семья и школа”, „Русская филология”, „Русская словесность в школах Украины”.

Серед такого розмаїття педагогічних видань уважно привертають ті, які на своїх сторінках розміщують матеріали про національне виховання. Таких журналів за період з 1991 р. до 2000 р. налічуємо 19: „Рідна школа”, „Початкова школа”, „Педагогіка та психологія”, „Дивослово”, „Педагогіка та психологія професійної освіти”, „Урок Української”, „Дайджест: Школа-парк педагогічних ідей та технологій”, „Дошкільне виховання”, „Історія в школі”, „Історія в школах України”, „Наша школа”, „Нові технології навчання”, „Освіта і управління”, „Слово і час”, „Трибуна педагога”, „Трудова підготовка в закладах освіти”, „Українська література в загальноосвітній школі”, „Українська мова й література в середніх школах, ліцеях та колегіумах”, „Шлях освіти”.

Дослідження перелічених педагогічних журналів показало, що проблема національного виховання є актуальною, широко обговорюється. Цей факт свідчить про зростання громадського інтересу до цього питання. Суспільство в цілому починає розуміти, що національне виховання – це не те, що може бути або може й не

ути, це те, без чого жодна країна не є повноцінною, бо національне виховання – це першооснова поваги держави до самої себе.

Література

1. Ващенко І. Виховний ідеал. – Полтава: Ред. Газ. “Полтавський вісник”, 1994. – 191 с.
2. Михайлин І. Основи журналістики. – К.: ЦУЛ, 2002. – 248 с.
3. Москаленко А. Свобода преси – одна з основних цінностей демократії //Вісник Київського університету. Серія: журналістика. – К., 1997. – Вип. 5. – С. 3- П.
4. Щербань П. Національне спрямування навчально-виховного процесу закладів освіти //Рідна школа. – 2000. - №3. – С. 10-12

РЕКЛАМА В ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАННЯХ ДЛЯ ЖІНОК ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН

Доп. – асп. Сушкова О.М.

Періодика для жінок – один із сегментів вітчизняного ринку засобів масової інформації, що відрізняється численністю і різноманітністю видань. Відмінність цієї групи видань від інших – висока якість поліграфії, безліч ілюстративного матеріалу, реклами, висока ціна.

Матеріали статей у виданнях даного сегмента відступають на другий план, програючи віртуозному візуальному мистецтву реклами. “Реклама – це серйозний соціально-психологічний феномен, який в наш час значно впливає на життя багатьох людей”, – підкреслює Т. Л. Мурза [5:106]. Її в журналах не просто багато – практично 50% номера. Часто вона має самостійне значення, приймається як девіз, використовується як психологічний фактор для того, щоб привернути увагу читача до окремих розділів випуску. “Реклама є своєрідним дзеркалом, в якому жінка може побачити своє відображення, що існує в умовах певного контексту”, – зазначає дослідниця Р. М. Ямпольська [6:7].

Реклама проникає в усі сфери суспільства, активно впливає на його соціальні інститути та поведінку людей. Секрет успіху